

ПОВІДОМЛЕННЯ

про утворення разової спеціалізованої вченої ради

Заклад освіти/наукова
установа

Інститут держави і права імені В.М.Корецького Національної
академії наук України (ідентифікаційний код 05417130)

1. Здобувач ступеня доктора філософії

1.1. ПІБ здобувача ступеня
доктора філософії

Білоконь Олена Геннадіївна

1.2. Освітньо-наукова
програма, яку завершив
здобувач

47822 Право (081 Право)

1.3. Окремі елементи
освітньо-наукової програми
забезпечуються іншим
закладом вищої освіти/
науковою установою (у тому
числі іноземним)

ні

2. Дисертація

2.1. Тема дисертації

Кримінально-правова протидія підкупу в Україні

2.2. Анотація дисертації

Білоконь О. Г. Кримінально-правова протидія підкупу в Україні.
– Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.
Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії (081
– Право). – Інститут держави і права імені В. М. Корецького
Національної академії наук України. Київ, 2023.
У розділі 1 розглядаються проблеми правової природи підкупу за
кримінальним правом України. Встановлено наступність норм про
підкуп, їх інтенсивний еволюційно-революційний розвиток, що
орієнтований на імплементацію у національне законодавство
антикорупційних стандартів протидії підкупу під впливом, зокрема,
громадської думки. Траєкторія норм про підкуп у КК загалом
спрямована на вдосконалення кримінально-правового
регулювання відповідальності за підкуп, а також на диференціацію
кримінальної відповідальності за нього.
Запропоновано у понятійному апараті кримінально-правової науки
вживати термін «квазіспівучасть» на противагу сполученню
«необхідна співучасть». Цей новий термін указує на те, що між
кількома суб'єктами відсутня співучасть, однак їхня поведінка є
взаємообумовленою або має місце одностороння протиправна
поведінка одного суб'єкта, який вчиняє кримінальне
правопорушення. Тобто їх (його) поведінка є несправжньою,
уявною. Квазіспівучасть характеризується загалом тим, що форма
(зовнішній модус) вчиненого вказує на наявність співучасті, тоді як
внутрішня форма скоєного передбачає відсутність, насамперед,
спільності, а також інших необхідних ознак співучасті.
Виокремлено та охарактеризовано істотні ознаки посередництва у
підкупі та констатовано, що попри відсутність самотійної статті у
КК, яка б передбачала кримінальну відповідальність за
посередництво у підкупі, все ж таке явище є складовою підкупу.
Запропоновано авторську модель самотійної норми про

посередництво у підкупі (ст. 369-4 КК); доповнено диспозиції статей, в яких передбачається кримінальна відповідальність за підкуп та кореспондуючі йому кримінальні правопорушення вказівкою на можливість пропозиції, обіцянки, надання неправомірної вигоди, а також прийняття відповідної пропозиції, обіцянки чи її одержання особисто або через посередника.

Запропоновано розуміти під підкупом виключно активну поведінку особи, яка пропонує, обіцяє або надає неправомірну вигоду, а важливим класифікаційним критерієм як для науки, так і для правозастосовної практики

– наявність у підкупі ознак корупції. Виокремлено та охарактеризовано істотні ознаки підкупу.

Здійснено диференціацію визначення моменту закінчення підкупу залежно від того, яка модель протиправної поведінки має місце – прагматична (пропозиція, обіцянка) чи фізична (надання неправомірної вигоди). Констатовано, що за наявності прагматичної моделі підкупу діяння вважаються закінченими з моменту, коли особа, якій запропоновано чи обіцяно надати неправомірну вигоду, сприйняла відповідну інформацію, за відсутності чого запропоновано кваліфікувати дії особи як замах на пропозицію або обіцянку надати неправомірну вигоду. Якщо обвинувачений робить спроби фізично надати неправомірну вигоду, то у такому разі слід вести мову про замах на надання неправомірної вигоди, а не про її пропозицію та обіцянку.

Розділ 2 присвячено характеристиці заохочувальних кримінально-правових засобів, що застосовуються за підкуп згідно з КК. Визначено, що наявність альтернативних форм підкупу, що відрізняються за ступенем суспільної небезпеки (пропозиція, обіцянка та надання неправомірної вигоди), обумовлює наявність у санкціях декількох (трьох або більше) основних видів покарань та достатньо широких їх меж. Запропоновано при призначенні покарання вибирати базову міру покарання (яка не залежить від індивідуальних особливостей кримінального правопорушення) за вчинення пропозиції чи обіцянки неправомірної вигоди з нижньої межі найменш суворих видів покарань, тоді як за надання неправомірної вигоди міра покарання повинна бути більш суворою – вид покарання доцільно обирати з більш суворих, а їх розмір – з верхньої межі покарання, встановлений у санкції кримінально-правової норми за підкуп.

Виявлено недолік у визначенні розміру покарання у виді штрафу за підкуп, передбачений у ч. 1 ст. 368-4 та у ч. 1 ст. 369 КК, який є однаковим (від 1000 до 4000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян). Запропоновано збільшити розмір штрафу у ч. 1 ст. 369 КК та передбачити його «з 4000 до 8000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

Запропоновано доповнити ст. 55 КК частиною четвертою, в якій закріпити, що у разі вчинення кримінального правопорушення службовою особою з використанням свого службового становища, а також за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 369 КК, суд, призначаючи покарання за вчинене, зобов'язаний вирішити питання про необхідність застосування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, якщо воно не передбачено у санкції статті Особливої частини цього Кодексу, в якій встановлено відповідальність за вчинене кримінальне правопорушення.

Зроблено висновок, що спеціальна конфіскація грошей, цінностей або іншого майна, що становили собою неправомірну вигоду, повинна здійснюватися на підставі, передбаченій у п. 3 ч. 1 ст. 96-2 КК, оскільки неправомірна вигода у цьому випадку є предметом кримінального правопорушення, а не знаряддям чи засобом його вчинення.

Розділ 3 присвячено особливостям заохочувальних кримінально-правових засобів, що застосовуються за підкуп згідно з КК.

Зроблено висновок, що звільнення від кримінальної відповідальності на підставі ч. 5 ст. 354 КК можливе лише у тому разі, коли вигодонадавач вчинив закінчене посягання, а також стосовно виконавця (співвиконавця) підкупу. Інший співучасник (організатор, підбурювач та пособник) звільненню від кримінальної відповідальності за ч. 5 ст. 354 КК не підлягає. Запропоновано поширити умову та підставу звільнення від кримінальної відповідальності, передбачені у ч. 5 ст. 354 КК, на інших співучасників підкупу (зокрема, організаторів, підбурювачів та пособників). Визначено, що для них вони повинні бути такими ж, як і для виконавця.

Запропоновано визнавати юридичним фактом, а не умовою звільнення від кримінальної відповідальності на підставі ч. 5 ст. 354 КК добровільну заяву про те, що сталося, яка подана належному адресатові та у визначені законом строки. Це одноактний (короткостроковий) юридичний факт у вигляді правомірного юридичного вчинку правостановлюючого, правозмінюючого та правоприпиняючого характеру. Підтримано наукову ідею про доцільність заміни слова «заява» на «повідомлення». Виокремлено та охарактеризовано ознаки добровільного повідомлення та активного сприяння розкриттю кримінального правопорушення як юридичного факту та умови звільнення від кримінальної відповідальності за підкуп.

Доведена необхідність дотримання балансу між повним формулюванням ознак складу кримінальних правопорушень, учинених вигодонадавачем та вигодоодержувачем, в ухвалях про закриття кримінального провадження про підкуп у зв'язку зі звільненням особи від кримінальної відповідальності на підставі ч. 5 ст. 354 КК, та принципом презумпції невинуватості (стосовно вигодоодержувача). Для дотримання такого балансу доцільно в ухвалях про закриття кримінального провадження уникати вказівки на такі ознаки, що з високою ймовірністю дають можливість ідентифікувати особу вигодоодержувача, як-то її прізвище, ім'я, по-батькові, точна посада.

Особу, яка вчинила підкуп чи інше корупційне кримінальне правопорушення, не може бути звільнено від покарання з випробуванням на підставі ч. 1 ст. 75 КК. Вчинення особою корупційного кримінального правопорушення унеможливорює звільнення її від відбування покарання з випробуванням навіть у разі призначення остаточного покарання судом за сукупністю кримінальних правопорушень, одне з яких є некорупційним.

Зроблено висновок, що на сьогодні звільнення судом від відбування покарання з випробуванням особи, яка вчинила підкуп, у випадку затвердження угоди про примирення або про визнання вини, якщо сторонами угоди узгоджено покарання у виді виправних робіт, службового обмеження для військовослужбовців, обмеження волі, позбавлення волі на строк не більше п'яти років, а

також узгоджено звільнення від відбування покарання з випробуванням, є правомірним та може застосовуватися до тих відносин, які виникають під час прийняття рішення у справах про корупційні кримінальні правопорушення, у тому числі про підкуп. Запропоновано доповнити ч. 2 ст. 75 КК вказівкою на те, що правила, передбачені цією частиною статті, застосовуються у разі затвердження судом угоди про примирення чи визнання винуватості у кримінальному провадженні про корупційне кримінальне правопорушення та кримінальне правопорушення, пов'язане з корупцією.

Підтримано ідею про доцільність виокремлення у КПК угоди про співробітництво в усіх категоріях кримінальних проваджень, в яких, окрім беззастережного визнання підозрюваним чи обвинуваченим своєї винуватості, виступає готовність до співпраці зі стороною обвинувачення. Укладення таких угод стане важливим при викритті, зокрема, осіб, що вчинили підкуп та інші корупційні кримінальні правопорушення.

2.3. Ключові слова дисертації

корупція, кримінальне правопорушення, схилення, суб'єкт кримінального правопорушення, корупційне правопорушення, криміналізація, підкуп, неправомірна вигода, посередництво у підкупі, динамізм законодавства, покарання, спеціальна конфіскація, звільнення від кримінальної відповідальності, позитивна посткримінальна поведінка особи, звільнення від покарання та його відбування

2.4. Посилання, за яким розміщено текст дисертації

<https://docs.idpk.org/bilokon-olena-gennadiyivna/>

2.5. Публікації здобувача, зараховані для захисту

Білоконь О. Г. Поняття та види підкупу як наскрізного поняття в кримінальному праві України. Правова держава. 2019. Вип. 31. С. 496–505.

Рік	2019
Ключові слова	підкуп, корупція, корупційний злочин, кримінальне законодавство, класифікація, види
DOI	10.33663/0869-2491-2020-31-496-505
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://pravova-derzhava.org.ua/files/pravova-derjava.vipusk-31-_2020_.pdf

Білоконь О. Г. Кримінально-правові особливості суб'єкту підкупу виборця, учасника референдуму. Держава і право: зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки. 2020. Вип. 87. С. 132–143

Рік	2020
Ключові слова	вибори, виборець, референдум, підкуп виборця, суб'єкт підкупу, корупційний злочин
DOI	10.33663/1563-3349-2020-87-132
Одноосібне авторство	ні
Містить державну	ні

таємницю / службову інформацію

Посилання <https://derzhava-i-pravo.com.ua/files/issues/%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%B0%20%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE.%20%D0%92%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA%2087.pdf>

Білоконь О. Г. Звільнення від відбування покарання з випробуванням особи, яка вчинила підкуп, у разі укладення угод у кримінальному провадженні. Альманах права. 2022. Вип. 13. С. 360–365

Рік	2022
Ключові слова	підкуп, корупційне кримінальне правопорушення, звільнення від покарання з випробуванням, угода про визнання винуватості, угода про примирення
DOI	10.33663/2524-017X-2022-13-57
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://almanahprava.org.ua/files/almanac-of-law.-volume-13-_2022_.pdf

3. Захист

3.1. Посилання, за яким здійснюватиметься онлайн-трансляція захисту <https://docs.idpk.org/bilokon-olena-gennadiyivna/>

4. Разова рада

4.1. Дата рішення Вченої ради про утворення разової ради 18.05.2023

Голова разової ради

ПІБ	Турлова Юлія Анатоліївна
Місце роботи	Інститут держави і права імені В.М.Корецького Національної академії наук України
Посада	Провідний науковий співробітник (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Проблем кримінального права, кримінології та судоустрою
Науковий ступінь	Доктор наук, 12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	–
ORCID	0000-0003-0508-2087

Публікації за тематикою дисертації

Турлова Ю.А. Особливості практики застосування кримінально-правових норм, що встановлюють

відповідальність за підкуп працівника підприємства, установи чи організації. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2023. Вип. 75, т. 2. С. 207-212

Рік	2023
Ключові слова	Підкуп, кримінальна відповідальність, кримінально-правові норми, злочин, корупція, покарання, санкції, судимість, засуджені
DOI	10.24144/2307-3322.2022.75.2.33
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/276427/271289

Турлова Ю.А. Деякі питання визначення кримінального проступку та його видів. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2019. № 6. С. 175-180.

Рік	2019
Ключові слова	Кримінальне правопорушення, злочин, кримінальний проступок
DOI	10.15421/3919121
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://apnl.dnu.in.ua/6_2019/41.pdf

Турлова Ю.А., Поліщук Г.С. Деякі проблемні питання криміналізації незаконного видобування бурштину. Науковий вісник Національного гірничого університету. 2020. № 5. С. 122-128

Рік	2020
Ключові слова	Незаконний видобуток бурштину, криміналізація, кримінально-правова норма, кримінальний кодекс, диспозиція, формалізація
DOI	10.33271/nvngu/2020-5/122
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/7107/2/NGU.pdf

Рецензент

ПІБ	Гацелюк Віталій Олександрович
Місце роботи	Інститут держави і права імені В.М.Корецького Національної академії наук України
Посада	Старший науковий співробітник (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Проблем кримінального права, кримінології та судоустрою
Науковий ступінь	Кандидат наук, 12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право

Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	11.05.2005
ORCID	0000-0002-6958-2067

Публікації за тематикою дисертації

Гацелюк В.О. Сучасні тенденції криміналізації порушення санітарних правил і норм щодо запобігання інфекційним хворобам та масовим отруєнням з точки зору модернізації теорії та практики протидії злочинності в Україні. Наше право. 2020. №1. С. 77 – 86.

Рік	2020
Ключові слова	Криміналізація, інфекційна хвороба, зворотна сила кримінального закону, законодавча техніка
DOI	10.21511/ppm.18(4).2020.34
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://nashe-pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/2020/12/NP_2020_1.pdf

Гацелюк В.О. Неконституційна криміналізація та конституційна декриміналізація: через кількість рішень Конституційного Суду до якості кримінального закону. Європейські перспективи. 2020. №3. С. 5–19

Рік	2020
Ключові слова	Криміналізація, незаконне збагачення, неправосудне рішення, прогалина кримінального закону
DOI	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://ep.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/2020/12/5-_Gatselyuk.pdf

Гацелюк В.О. Правові наслідки криміналізації незаконного перетинання державного кордону з метою заподіяння шкоди інтересам держави. Європейські перспективи. 2019. №1. С. 97 – 104.

Рік	2019
Ключові слова	Криміналізація, злочин, незаконне перетинання, державний кордон, державний інтерес
DOI	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://ep.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/2021/08/ER_2019_1.pdf

Офіційний опонент

ПІБ	Кікалішвілі Марія Вікторівна
Місце роботи	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Посада	професор (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Навчально-науковий інститут права
Науковий ступінь	Доктор наук, 12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	–
ORCID	0000-0002-3142-942X

Публікації за тематикою дисертації

Кікалішвілі М.В. Сучасні тенденції корупційної злочинності в Україні. Прикарпатський юридичний вісник. 2019. № 3. С. 63-68

Рік	2019
Ключові слова	Корупція, корупційна злочинність, тенденції, латентність корупційної злочинності, політична корупція, антикорупційні органи
DOI	10.32837/pyuv.v2i3(28).359
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/359/700

Кікалішвілі М.В. Соціально-психологічні чинники корупції та корупційного середовища. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2020. № 2. С. 136-140.

Рік	2020
Ключові слова	Корупція, фактор, чинник, соціально-психологічні причини корупції, менталітет
DOI	10.15421/392060
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://apnl.dnu.in.ua/2_2020/31.pdf

Кікалішвілі М.В. Стан, структура й динаміка корупційної злочинності в Україні. Правові новели. 2020. Вип. 10. Т. 2. С. 96-102.

Рік	2020
Ключові слова	Корупція, корупційні злочини та правопорушення, корупційна злочинність, офіційна статистика, КК України, Transparency International

DOI	10.32847/ln.2020.10-2.16
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://legalnovels.in.ua/journal/10-2_2020/18.pdf

Офіційний опонент

ПІБ	Перелигіна Раїса Володимирівна
Місце роботи	Київський університет права Національної академії наук України
Посада	Професор (Сумісництво)
Факультет або інший структурний підрозділ	Кафедра кримінального права та процесу
Науковий ступінь	Кандидат наук, 12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	15.12.2015
ORCID	0000-0002-3798-0861

Публікації за тематикою дисертації

Перелигіна Р.В., Мирко Б.М. Щодо окремих аспектів кримінальної відповідальності за провокацію підкупу. Часопис Київського університету права. 2018. № 2. С. 289-292.

Рік	2018
Ключові слова	кримінальна відповідальність, суспільні відносини, провокація злочину, провокація підкупу, неправомірна вигода, викриття особи, провокатор, спровокована особа
DOI	-
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://chasprava.com.ua/index.php/journal/issue/view/67/2-2018-pdf

Perelyhina R. International institutions in the mechanism for the protection of human rights and freedoms in the national security context, Cuestiones Politicas, 40(73). (2022). С. 297-316

Рік	2022
Ключові слова	міжнародний суд, міжнародні організації, національна безпека, міжнародна спільнота, глобальний захист
DOI	1046398/cuestpol.4073.05
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/issue/

Perelyhina R. Counteraction to Corruption Offences in Ukraine and the EU: Comparative Legal Aspect. Academic Journal of Interdisciplinary Studies Vol 9 No 5 September 2020. S. 227-238

Рік	2020
Ключові слова	корупційні правопорушення, протидія корупції, кримінальне переслідування, міжнародно-правові акти, інститути громадянського суспільства
DOI	10.36941/ajis-2020-0100
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://www.richtmann.org/journal/index.php/ajis/article/view/12214

Офіційний опонент

ПІБ	Гладун Олександр Зіновійович
Місце роботи	Львівський державний університет внутрішніх справ
Посада	Викладач (Суміщення)
Факультет або інший структурний підрозділ	- Факультет № 3 (підготовка фахівців для підрозділів превентивної діяльності поліції)
Науковий ступінь	Кандидат наук, 12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	26.09.2012
ORCID	0000-0003-2220-2394

Публікації за тематикою дисертації

Гладун О.З. Повідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку- нерезидента як засіб запобігання корупції. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2022. № 1. С. 12-20.

Рік	2022
Ключові слова	корупція, декларування, фінансовий контроль, відповідальність, правопорушення, валютний рахунок, майновий стан
DOI	10.32886/instzak.2022.01.02
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2022_1_4

Гладун О.З., Загиней-Заболотенко З.А. Поняття чи перелік корупційних кримінальних правопорушень: чого потребує Кримінальний кодекс України? Право України. 2020. № 9. С. 242–255.

Рік	2020
-----	------

Ключові слова	кримінальне правопорушення, корупція, ознаки корупції, кримінальна відповідальність, законодавство, викривач
DOI	10.33498/louu-2020-09-242
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://nbuv.gov.ua/UJRN/prukr_2020_9_20

Гладун О.З. Проблеми криміналізації незаконного збагачення. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2020. № 1. С. 78–87.

Рік	2020
Ключові слова	кримінальна відповідальність, пеналізація, злочин, корупція, необґрунтовані активи, неправомірна вигода, особа, уповноважена на виконання функцій держави або місцевого самоврядування
DOI	10.32886/instzak.2020.01.08
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2020_1_10

Підтвердження

Я підтверджую, що:

- я належним чином уповноважений/а закладом освіти/науковою установою на подання цього повідомлення, і за потреби надам документ, який підтверджує ці повноваження
- усі відомості, викладені у цьому повідомленні, є достовірними

Документ підписаний електронним підписом

Скрипнюк Олександр Васильович

31.05.2023